

Alle kan lave musik

I kontakt med din egen musikalitet

Inspirationshæfte

Morten Musik

Musik mest for børn
Med Morten Mosgaard

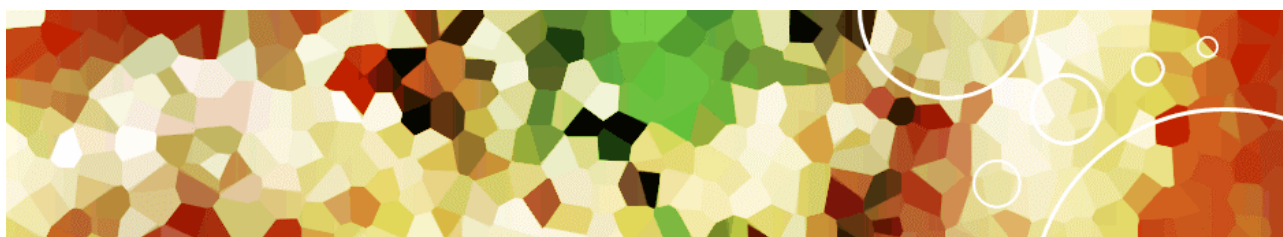
www.mortenmusik.dk

☎ +45 - 28 40 66 95

✉ morten@mortenmusik.dk

Indhold

Indledning	s. 3
Generelt om børn.....	s. 4
Simple rammer.....	s. 6
Redskaber.....	s. 8
Kendte sange / lege.....	s. 9
Noter fra kurset	s. 10

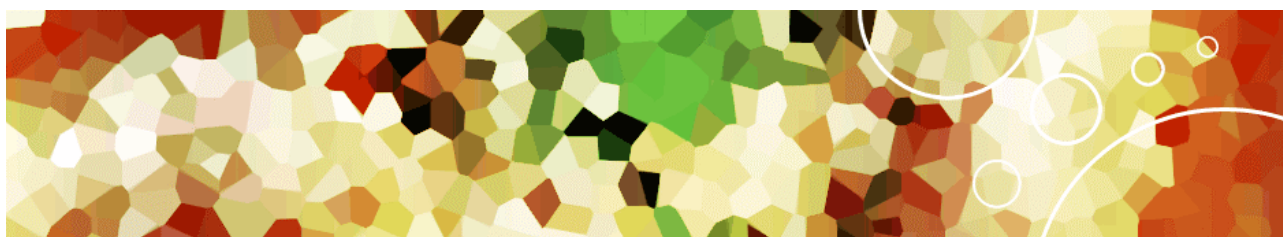
Indledning

Jeg er overbevist om at de fleste af os der arbejder med børn, synes netop børnene er noget helt særligt ved vores arbejde. En ting er, at vi som voksne kan inspirere børnene i deres opvækst, men endnu mere interessant er måske hvad de kan inspirere os til. At arbejde med børn, ser jeg som en ære.

Når vi laver musik sammen med børn, gør vi os selv en kæmpe tjeneste ved at tage udgangspunkt i lige netop de børn vi har med at gøre. Hvad der helt præcist kan lade sig gøre med de enkelte børn vil afhænge af den givende situation, børnene, de voksne, omgivelserne og så videre. Derfor må vi lære at relatere os til de reaktioner vi får fra børnene – de vil til enhver tid være den bedste hjælp vi kan få til at vide hvor vores musik skal bevæge sig hen.

Jeg er af den overbevisning at vi som voksne kan spejle os selv i børnene, går tingene derfor ikke som vi håber, må vi selv tage ansvar og gøre noget ved situationen. Hvis vi skal tage ansvar må vi tro på os selv, og de eneste der i sådan en situation kan tage det fra os – er os selv. Derfor vil jeg som det første i dette hæfte minde dig om, at uanset hvilken stemme du har, hvordan du klapper rytmer, hvor mange tekster du kan og så videre – er den musik du har i dig, den musik børnene har brug for, og åbner vi op for børnenes impulser er det helt utrolig hvad de kan få os til, til gavn for os alle.

- Morten Mosgaard, maj 2012

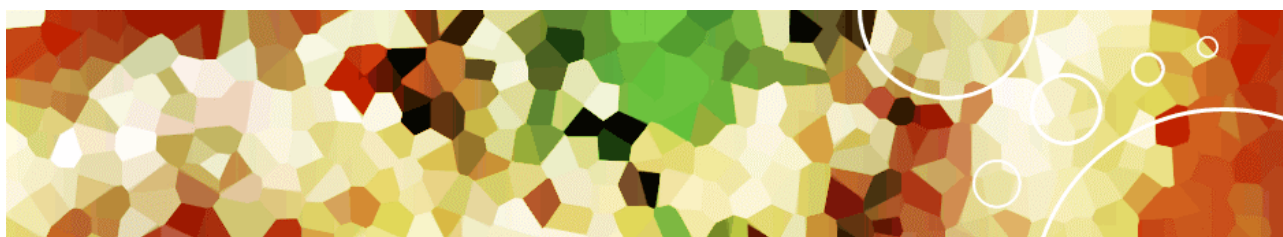
Generelt om børn

Børn har, når de er små, en meget naturlig og ubegrænset tilgang til musikken. Det er utroligt hvad børn i 0-5 års alderen kan få ud af selv at musicere. Meget af den musik de laver, vil ikke altid blive opdaget, som eksempelvis når de slår på gryder og "larmer", eller de synger det samme ord igen og igen. Sagen er at barnet har masser af muligheder for at lave musik, men vores opfattelse af hvad der er musik nogle gange kan komme i vejen.

Børn er rigtig gode til gentagelser, og rigtig gode til selv at fylde rammer ud. Vi er født kreative, og det har vi i den grad mulighed for at udnytte når vi arbejder med børn i 0-5 års alderen.

Simple rammer kan være nok til flere timers morskab, især hvis man er åben for de impulser børnene kommer med. Redskaber kan ligeledes med simple rammer, være med til at udvikle barnets musiceren ved at inddrage det i musikken. Man skal ikke være bange for at gøre det simpelt, men man skal være åben for en kreativ dialog med børnene i legen, hvis man efterlader plads i materialet skal man ikke blive overrasket over at børnene selv begynder at fylde rammerne ud.

De simple rammer kan desuden skabe et bindeled til de yngste. Den udvikling børnene går igennem fra de er 0 til de er 5 er utrolig stor. Hvad der derfor kan lade sig gøre kan variere utrolig meget. Selv forskellen på 2 børn der begge er 2 år kan være så stor at de ikke vil

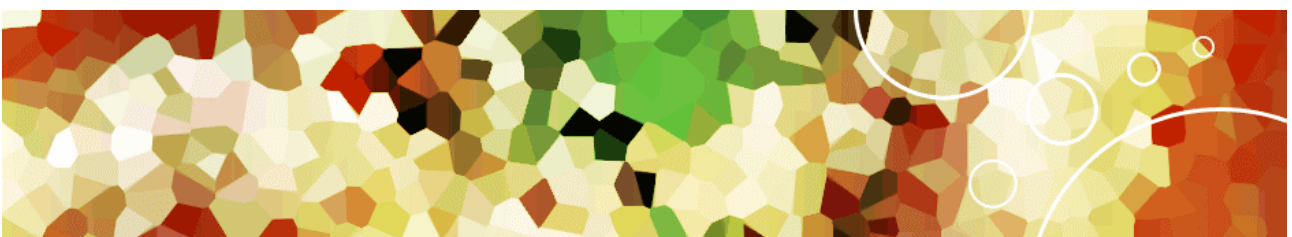

kunne deltage på samme måde i en leg. Nogle børn får utrolig meget ud af at se på musikken, uden selv at deltage. Man kan ligeledes opdage at den musik man laver først begynder at virke efter noget tid. Læg f.eks. mærke til hvis i har klappet på lårene, om nogle af de yngste, en eller to sange senere, begynder at gøre dette helt automatisk, uden det nødvendigvis virker til barnet forholder sig til legens indhold.

Når børnene bliver omkring 3 år og derover, begynder rigtig mange svære ting at kunne lade sig gøre med dem, og deres udviklede sprog gør det muligt i højere grad at inddrage dem i musikken igennem dialog. Til denne alder behøver man ikke altid selv at være den der synger for eller bestemmer hvad der skal ske, ofte kan børnene selv en sang de kan synge så godt at de kan sætte os andre i gang.

Barnets egen udvikling

Når man laver musik med børn, er det vigtigste at tage udgangspunkt i barnet, det samme gælder når børnene efter samling selv synger sangene. Vi voksne har en klar idé om hvordan en bestemt sang skal synges eller en bestemt leg skal leges – det er ikke sikkert børnene har samme opfattelse, så det er bedst at vente og lade barnet dyrke sin egen fortolkning af sangen. Det er helt naturligt for børn at de gør sange til deres egne, digter videre på dem og udvikler legen, noget der i høj grad styrker barnets skaberkraft.

Simple rammer

Når vi laver musik med børn, kan man sagtens gå lige til sagens kerne. Hvis man f.eks. vil klappe, synger man at man vil klappe, vil man løbe, synger man at man vil løbe og så videre. Simple rammer kan ofte være dem der er nemmest at få musik og leg ud af, da deres form og formål er nemt forståeligt for alle. Her kommer nogle eksempler fra mit eget bag-katalog, alle rammerne er skabt spontant ud fra et behov der er opstået igennem musik med børn.

1) Klappe-opvarmning

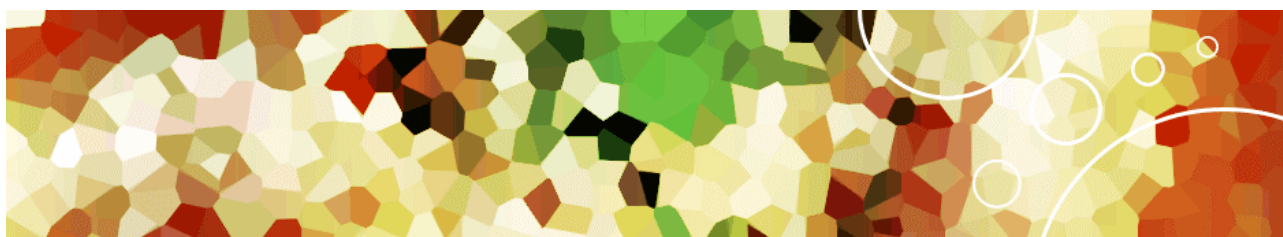
Denne leg går i alt sin enkelthed ud på at man tager hænderne frem og varmer dem op. Alle klapper (det behøver ikke være rytmer) og når "klappe-lederen" stopper med at klappe skal alle stoppe med at klappe. Man kan klappe højt, lavt, lang tid, kort tid, slet ikke og så videre. Når man trækker hænderne fra hinanden kan man understrege handlingen med en højlydt vejtrækning.

2) Nu skal vi hilse på hinanden

Sangen synges mens man klapper sig på lårene i takt til musikken. Når sangen er sunget, hilser man skiftevis på alle i kredsen.

"Nu skal vi hilse på hinanden, hilse på hinanden

Vi skal hilse på hinanden, alle mand" "Jeg hedder Line" "Du..."

3) Løbe-sangen

Denne leg går ud på at løbe fra den ene ende af lokalet til den anden. Alle stiller sig op af væggen og gør klar til at løbe, så synger man:

*"Nu skal vi løbe til den anden ende,
den der kommer først har vundet. – 1, 2, 3, og Løb!"*

Man løber til den anden ende, og gentager legen til den er færdig ☺

Man kan udvide legen musikalsk med klap på låret eller i hænderne i takt til pulsen. Inden man synger sangen kan man varme op ved at gå ned i knæ og op igen samtidig med man holder pulsen i gang med klap.

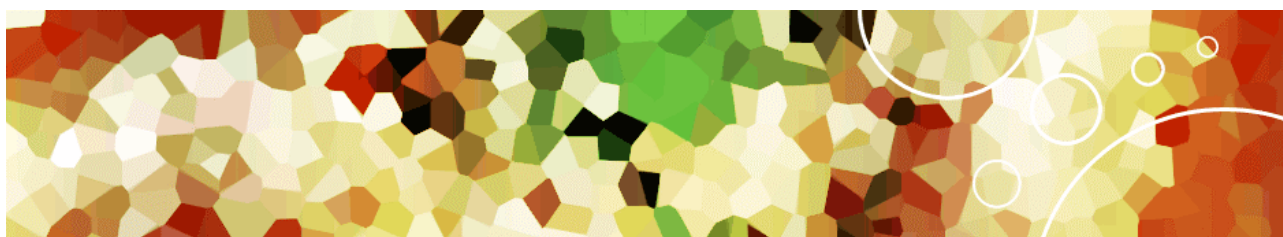
4) Tælle tur til Tanzania

Børn elsker dyr, og inspireret af Laurie Krebs' bog – Vi Går Alle På Safari, har jeg skrevet en lille remse der er lige til at bruge til hvad man har lyst til.

*"Tag med på tælle tur til Tanzania, tag med
Hvis du tæller til 3, så flyver vi af sted. – 1, 2, 3, flyv!"*

Når man lander kan man lave alle mulige ting, man kan lege dyr, finde dyr (hvis man har nogen) eller kigge på dem der er i bogen og måske tælle dem sammen.

Man kan udvide legen ved at lade børnene bestemme hvordan man skal flyve, og bevæge sig rundt i lokalet mens man flyver.

Redskaber

Brugen af redskaber I musik kan gøre en verden til forskel.

Redskaberne kan være faldskærm, ærteposer, rasleæg, snore, elastik, hula hop ringe, musikinstrumenter, tørklæder, kegler, bolde, m.m. Jeg vil her komme med lidt idéer til brugen af redskaber.

Ærteposer

Ærteposer kan bruges på rigtig mange måder. Man kan kravle rundt med ærteposen på ryggen til cd musik, lege "Hund der er en der har taget dit kødben" og så videre. Jeg kan derudover anbefale:

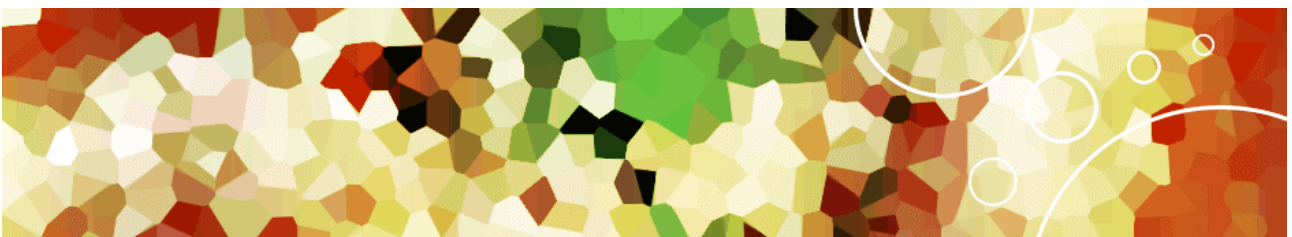
Balder

Skrevet af Tine Mynster (www.mynster.dk) udgivet i hæfte og på cd med navn "Balder".

Andre Redskaber

Rasleæg – "Inde i min hånd", Lotte Kærnså

Tørklæder – Pust til tørklæder til svævende musik

Kendte sange / lege

Der findes masser af spændende sange og lege der har et godt udgangspunkt for udvikling og bevægelse. Her er et par sange der kan give en idé om hvordan man kan gøre det.

Ro min båd

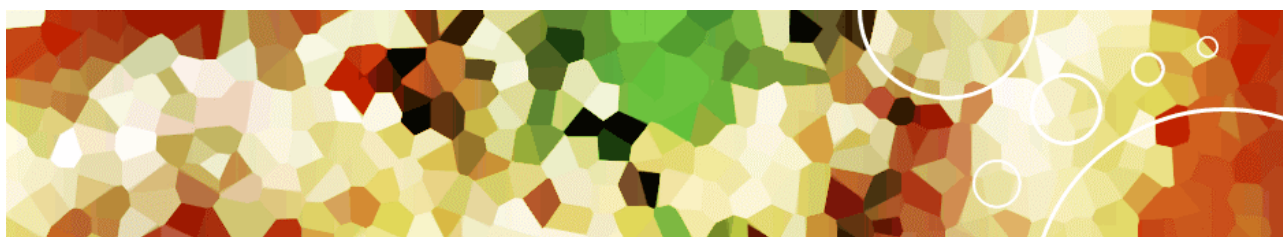
"Ro, ro, ro min båd (Vippe frem og tilbage)
Tag din åre fat
Vuggende, vuggende, vuggende, vuggende (Vippe fra side til side)
Over Kattegat"

Jeg gik mig over sø og land

*"Jeg gik mig over sø og land, da mødte jeg en gammel mand.
Han sagde så og spurgte så: Og hvor har du vel hjemme?
Jeg har hjemme i Trampeland, Trampeland, Trampeland,
og alle dem, som trampe kan, de har hjemme i Trampeland."*

I østen stiger solen op

I østen stiger solen op (Form en sol)
Den spreder guld på sky (Prik ovenpå skyen)
Går over hav (Bølgebevægelser med hænderne)
Og bjergetop (Form en bjergtop med hænderne)
Går over land og by (Spred armene ud til siden)

Noter

Start

Kongens efterfølger - Vi skiftedes til at bestemme en øvelse

Fokus: opvarmning, fællesskab, sammensyng, slappe af, løsne op, have det sjovt

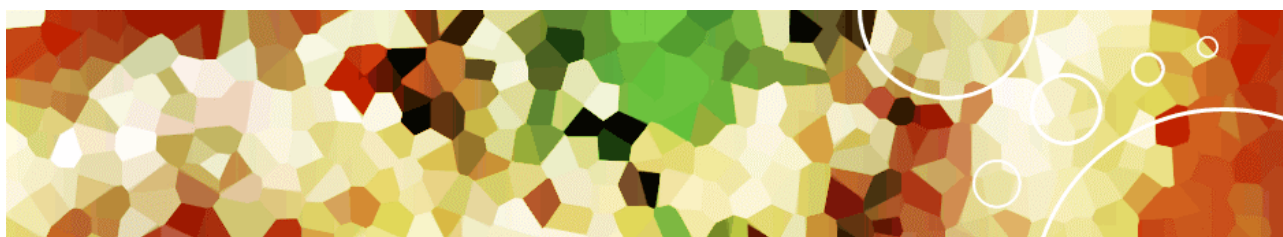
Blinke-rundkreds – Vi stod i rundkreds, blinkede til hinanden og byttede så plads

Fokus: kontakt, sjovt, finde ud af at blinke, kommunikation, koordination, kropssprog, øjenkontakt, hitte på som hed

Navne-farve runden - Man sendte et navn / en farve rundt i kredsen

Fokus: at kunne huske, koncentration, opmærksomhed, sansesortering, sortere oplysninger, være kreativ i sit farvevalg

Hvilket formål havde start-øvelserne: løsne op, kreativitet, skaberkraft

Links:

Erik Lyhne "Sådan synger børn i Danmark" (Flotte blomster)

<http://www.lyren.dk/artikler/saadansymger.htm>

Om de kulturradikale musikpædagoger -

<http://www.mortenmusik.dk/undervisning/musik-der-ikke-kan-læses>

Elisabeth Gilbert om inspiration (den med det flyvende digt)

http://www.ted.com/talks/elizabeth_gilbert_on_genius.html

Sanglege

Nu skal vi hilse

Klappesang -> Vi udviklede til start stop bevægelsesleg

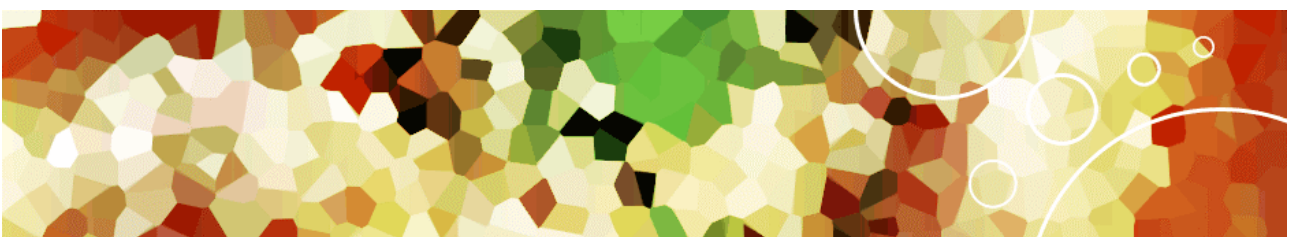
Bingo med instrumenter, lave egne fortolkninger af sange:

- *Bus Ole*

- *Indianerbørn*

- *Myklemojn*

Idé til tromme til alle: Traditionelle murerbaljer/spande (kan males)

Evaluering at lave egne arrangementer og spille på legepladsen:

God oplevelse, sjov oplevelse, er det svært?

Sammen med børnene, skabe fest, gå udenfor at synge, gå udenfor, gøre det på en anden måde, nogle børn vil gemme sig - ikke kun storme ud.

Idé til samling: fredag morgen, noget med bevægelse

Bruge instrumenter til samling, stuen der har ansvaret kan stå for det. Åbne for muligheden. Skabe muligheden for at det kan være anderledes, alle sidder i en rundkreds og synger - skifte rammen.

Marchere rundt om, så samles bagefter. Fløjte, give signal til nu er der samling.

God oplevelse for børnene at se voksne optræde, voksne er også lidt fjollet - så er det også ok for børnene at være fjollet.

Eksempler på sange der sætter rammer for udvikling

Tælleturn til Tanzania (side 7), forskellige måder at flyve på. Udviklet til børnene kan selv vælge hvilken transportform de vil bruge, skip, hop..

Løbesangen (side 7) - keep it simple

Øvelse: Tag udgangspunkt i et redskab og lav en sang

Vi legede med farvede puder -> "Inde i min hånd", rytmearrangement i farver, ballongsang, køre rundt i rundkreds og vores nye sang "Vi skal lege frugtsalat" (optagelse vedhæftet mail).

Sangskrivning

Optaktsøvelse: find på situationer hvor musikken kan opstå

Øvelse 1: Vælg den situation i vil skrive en sang til

Øvelse 2: Beskriv situationen i detaljer, så grundigt som muligt

Øvelse 3: Byggeklodser - hvad inspirerer situationen jer til at gøre, skal der være bevægelse, skal der være redskaber, skal man synge, danse, lege, spille? Hvilken form vil i bruge? Kræver situationen meget fysik, kræver situationen lidt fysik, stilhed, dynamik?

Til sidst: Skriv selve sangen

Afslutning

Prinser og prinsesser dansen - kan eks. laves om til robotdans

Evaluering med Refleksionshuset, fremlæggelse af huse

Vi sluttede af med afslapning til en afslappe sang, Gøssel-vip

Se og hør flere af mine sange på

<http://www.mortenmusik.dk/musikogpapir>

